

Isu dasar kerajaan dalam politik pengundi pasca Pilihan Raya: Kajian kes DUN Teratai, Pandan, Selangor Darul Ehsan

Muhammad Hazim Abdul Ghani¹, Junaidi Awang Besar¹, Mohd Fuad Mat Jali¹

¹Pusat Pengajian Sosial, Pembangunan dan Persekitaran, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor

Correspondence: Muhammad Hazim Abdul Ghani (email: mohdhazim_tm@yahoo.com)

Abstrak

Pasca Pilihan Raya Umum (PRU) 2013 menyaksikan politik Negeri Selangor terus bergelora dengan isu pertukaran Menteri Besar sedia ada iaitu Tan Sri Khalid Ibrahim kepada Azmin Ali (kini Dato' Seri). Pada awalnya Pilihan Raya Kecil DUN Kajang dijadikan sandaran oleh kepimpinan PKR untuk menggantikan Tan Sri Khalid Ibrahim dengan Datuk Seri Wan Azizah Wan Ismail namun ditolak oleh Sultan Selangor. Akhirnya dengan sokongan daripada PAS maka Azmin Ali mendapat restu Sultan Selangor dilantik menjadi Menteri Besar Selangor yang baru. Justeru, artikel ini akan mengupas reaksi rakyat Selangor mengenai senario semasa politik Selangor pasca PRU 2013 menuju PRU-14 akan datang. Berdasarkan data soal selidik terhadap 117 responden di kawasan DUN Teratai, Parlimen Pandan serta sumber sekunder yang berkenaan didapati isu ekonomi merupakan isu terpenting yang perlu ditangani oleh Kerajaan. Bagi isu domestik, isu gangguan bekalan air boleh menjejaskan sokongan rakyat kepada Kerajaan Selangor. Sebaliknya responden bersetuju dengan dasar-dasar Kerajaan Pusat yang mementingkan kebajikan rakyat seperti pemberian BR1M, rumah mampu milik, bantuan kepada pelajar sekolah dan universiti. Oleh itu, pengundi di Selangor mementingkan Kerajaan yang mengutamakan kebajikan rakyat di samping inginkan Kerajaan yang telus, adil dan berintegriti.

Katakunci: isu, kebajikan rakyat, pengundi, Pilihan Raya Umum, Pilihan Raya Kecil, politik

Government policy issues in electorate post-election politics: A case study of the Teratai constituency, Pandan, Selangor Darul Ehsan

Abstract

Post-General Election (GE) 2013 witnessed continued turbulence in Selangor state politics with the replacement of the reigning Chief Minister Khalid Ibrahim with Azmin Ali. The earlier plan to have Wan Azizah Wan Ismail replacing Khalid by means of Wan Azizah's victory of the Kajang by-election was rejected by the Sultan of Selangor. With the support of the opposition partner party PAS, Azmin Ali received the Sultan's blessing and sworn in as the new Chief Minister. This study examined the electorate's reactions to the current Selangor political scenario after the 2013 GE as it approached GE-14. Based on questionnaires responses from 117 respondents in the Teratai state assembly seat and secondary information, it was found that economic issue was deemed the most critical to be addressed by the Government. Water shortage was another issue that could affect people's support of the state government. By contrast respondents viewed favourably the federal Government's welfare policies as exemplified by the BR1M, affordable housing, and assistance school and university students. In conclusion, Selangor voters now wanted a Government that emphasized welfare as well as transparency, justice and integrity.

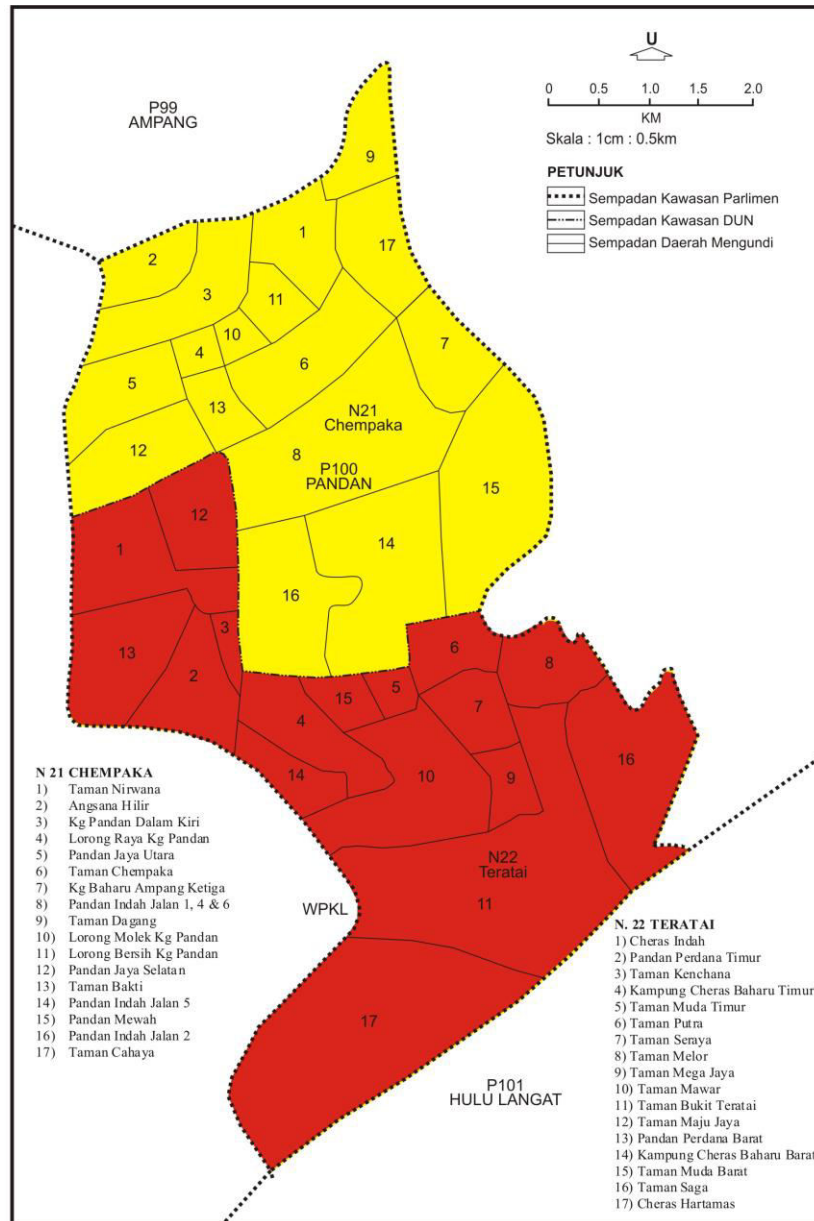
Keywords: by-election, General Election, policy issues, political scenario, voters, welfare

Pengenalan

Pasca Pilihan Raya Umum (PRU) 2013 bagi negeri Selangor lebih menarik dengan senario politik yang berterusan meskipun Pakatan Rakyat terus menang di negeri maju ini. Parti-parti dalam Pakatan Rakyat terus bertelagah dalam menentukan jawatan Menteri Besar untuk meneruskan kesinambungan pemerintahan politik baru di negeri ini. Dengan isu politik dalaman antara PKR, PAS dan DAP di samping isu setempat atau governans atau dasar kerajaan iaitu isu bekalan air, isu kutipan sampah, isu lebu raya KIDEX dan isu operasi rumah urut yang berlarutan membaurkan lagi persepsi politik rakyat Selangor. Negeri Selangor adalah sebuah negeri yang maju dan masyarakatnya lebih bersifat majmuk. Penduduk negeri ini terdiri daripada pelbagai kaum yang sebahagiannya berasal dari luar Selangor. Ramai juga migran dari luar negara yang tinggal di negeri ini, dengan tumpuan utama mereka di Lembah Klang. Dengan pelbagai latar belakang etnik, asal-usul dan keturunan, keadaan sosiobudaya masyarakat di negeri Selangor boleh dikatakan agak rencam. Tahap penyediaan kemudahan sosial dan pencapaian teknologi adalah antara yang termaju di Malaysia. Sumber maklumat yang pelbagai sama ada daripada saluran yang rasmi dan konvensional atau saluran alternatif, memudahkan penduduk negeri ini terdedah kepada pelbagai aliran pemikiran politik. Tahap pencapaian sosioekonomi, pambandaran dan pemodenan yang tinggi menyebabkan pemikiran politik pengundi di negeri ini lebih kritikal. Justeru itu, adalah menjadi tujuan penulisan artikel ini untuk menganalisis pengaruh dasar kerajaan dan isu semasa terhadap politik pengundi pasca PRU-13 di DUN Teratai, Selangor serta mengkaji jangkaan masa depan politik Selangor menuju PRU-14 akan datang.

Kawasan dan data kajian

DUN (N22) Teratai (Parlimen Pandan) terletak di bahagian Timur negeri Selangor Darul Ehsan. Dari segi keadaan persekitaran di kawasan ini, ia merangkumi kawasan bandar, kampung tradisi Cina, taman perumahan dan perumahan mewah. Dari segi logistik, DUN Teratai merupakan kawasan yang menarik untuk dikaji kerana komposisi kaumnya yang bercampur serta dihuni oleh kelas ekonomi atasan, pertengahan dan kelas bawahan. Kawasan DUN Teratai juga bersebelahan dengan Kuala Lumpur di bahagian barat, Hulu Langat di bahagian timur. Kawasan ini juga terletak dalam jajaran lebu raya MRR2, lebu raya Cheras-Kajang dan lebu raya Kuala Lumpur-Ampang di samping dilalui oleh sebahagian jajaran MRT yang sedang dibina. Terdapat 16 kawasan Daerah Mengundi dalam DUN ini iaitu Cheras Indah, Pandan Perdana Timur, Taman Kenchana, Kampung Cheras Baharu Timur, Taman Muda Timur, Taman Putra, Taman Seraya, Taman Melor, Taman Mega Jaya, Taman Mawar, Taman Bukit Teratai, Taman Maju Jaya, Pandan Perdana Barat, Kampung Cheras Baharu Barat, Taman Muda Barat, Taman Saga dan Cheras Hartamas. Mengikut data pada PRU 2013, kawasan DUN ini mempunyai 40,897 orang pemilih manakala dari segi komposisi etnik pula, DUN ini mengandungi 34.84 peratus pemilih Melayu, 58.63 peratus etnik Cina, 5.86 peratus etnik India dan 0.67 peratus etnik lain iaitu Bumiputera Sabah dan Sarawak. Pada PRU 2013, DUN ini dimenangi calon DAP iaitu Tiew Way Keng (23,578 undi) yang menewaskan 4 calon termasuk calon BN dengan majoriti 13,646 undi. Dari segi sejarah politik, DUN ini diwujudkan hasil daripada persempadanan semula bahagian pilihan raya 2003 dengan PRU 2004 dimenangi oleh calon BN/Gerakan (Yap Soo Sun), dan PRU 2008 (Janice Lee Ying Ha) serta 2013 (Tiew Way Keng) pula dimenangi oleh calon DAP.

Sumber: Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia (JUPEM) cawangan Selangor, Shah Alam

Rajah 1. Peta kedudukan daerah-daerah mengundi dalam DUN Teratai/Parlimen Pandan

Kajian ini dilakukan berasaskan data kuantitatif yang diperolehi daripada data soal selidik terhadap 117 responden di kawasan DUN Teratai, Parlimen Pandan. Data kualitatif pula diperolehi daripada sumber sekunder iaitu artikel jurnal, kertas persidangan, buku-buku akademik dan sumber atas talian. Kaedah kepustakaan dan rujukan atas talian internet juga telah digunakan untuk mendapatkan data sekunder yang berkaitan dengan pengaruh dasar kerajaan dan isu semasa terhadap politik pengundi.

Kajian lepas: Persepsi terhadap isu dan dasar awam

Ibrahim (2008) dalam kajiannya ke atas 300 responden yang meliputi kawasan bandar, pinggir bandar dan luar bandar di Selangor merekodkan beberapa permasalahan asas kehidupan rakyat yang akhirnya membawa kepada kemenangan pakatan pembangkang di Selangor seperti isu peningkatan kos sara hidup, pemotongan subsidi, hak orang Melayu dan permasalahan sosial. Kesemua perkara ini diberi perhatian yang tinggi oleh pengundi di Selangor berbanding janji pembangunan fizikal yang dibawa oleh BN.

Mohd Fuad dan Junaidi (2009) dan Mohd Fuad et al. (2009) melalui kajian “Pemerintahan Pakatan Rakyat (PR): Kajian Pungutan Pendapat di Kalangan Kakitangan Awam, Negeri Selangor Darul Ehsan” dalam dapatan kajiannya menunjukkan bahawa responden yakin dengan kepimpinan kerajaan negeri tetapi tidak yakin dengan dasar yang diamalkan oleh kerajaan negeri Selangor yang sedia ada yang dilihat lebih menguntungkan sesuatu pihak. Junaidi dan Mohd Fuad (2010) dalam kajian persepsi terhadap kepimpinan nasional dan Kerajaan Negeri Selangor mendapati majoriti responden berpendapat bahawa tampuk pemerintahan di negeri Selangor masih boleh dikuasai oleh Pakatan Rakyat, namun begitu ia amat bergantung kepada isu semasa menjelang PRU ke-13 kelak. Junaidi et al. (2010) dalam kajian pilihan raya kecil di Parlimen Hulu Selangor mendapati dari segi kriteria pemilihan calon, 81.7 peratus responden menyatakan mereka memilih calon yang mesra rakyat. Parti yang memperjuangkan isu pembangunan dan kemiskinan menjadi pilihan utama mereka (75.3 peratus). Majoriti responden menyokong, menghayati dan memanifestasi konsep “1 Malaysia: Rakyat Didahulukan, Pencapaian Diutamakan” dan menyatakan prestasi kepimpinan Kerajaan Persekutuan berada pada tahap memuaskan.

Kedudukan kerajaan Pakatan Rakyat Selangor yang berhadapan dengan pelbagai cabaran dalaman dan luaran dibincangkan oleh Syed Husin (2011) di dalam tulisannya yang berjudul Cabaran Politik Dan Pentadbiran Di Selangor. Cabaran dalaman yang dimaksudkan termasuklah masalah yang timbul dari dalam PKR dan kepimpinan kerajaan negeri sendiri, manakala cabaran luaran merujuk kepada peranan media dan masalah pentadbiran yang ditinggalkan oleh kerajaan terdahulu. Fairol (2011) dalam kajian ‘Transformasi Kepimpinan Masyarakat Selangor’ mendapati keputusan Pilihan Raya ke 12 telah dianggap sebagai tsunami politik di Malaysia. Walaupun BN masih memegang Dewan Rakyat dan negeri-negeri lain di Malaysia, peratusan undi yang diperolehinya merosot. Situasi di Selangor pula merupakan satu kejutan yang amat drastik. Tiada diduga dalam perkiraan politik, yang Selangor akan jatuh ke parti pembangkang. Pembangkang yang diketuai oleh PKR, DAP dan PAS tiba-tiba mempunyai cengkaman yang kukuh untuk memerintah dan membentuk kerajaan di Selangor. Khalid (2011) dalam tulisannya Dasar Sosial Kerajaan Pimpinan Pakatan Rakyat juga memperincikan mengenai pelbagai aspek negeri berkeadilan yang dilaksanakan oleh kerajaan Pakatan Rakyat Selangor. Antaranya termasuklah skim pemberian 20 meter padu air percuma, membantu golongan miskin, terpinggir, warga tua, orang kelainan upaya dan mangsa keruntuhan rumah tangga, serta meghidupkan semula nilai hidup berkeluarga. Selain itu, dasar sosial kerajaan negeri Selangor turut memberi penekanan kepada usaha pembangunan potensi anak muda, mendokong nilai keadilan, hormat-menghormati dan toleransi antara agama, serta mengikis amalan perkauman yang menjadi asas pentadbiran terdahulu.

Keith (2012) dalam bukunya *The Future of Pakatan Rakyat: Lessons from Selangor* pula menilai perkembangan dan cabaran yang dihadapi oleh pakatan politik pembangkang di negeri Selangor. Pada peringkat awal penulisannya, beliau melihat kemenangan besar pembangkang dalam PRU ke-12 adalah disebabkan oleh transformasi politik yang berlaku dalam ketiga-tiga komponen parti tersebut sebelum mereka membentuk pakatan politik lagi. Tricia (2012) dalam bukunya *States of Reform: Governing Selangor and Penang* menganalisis secara kritikal pelbagai polisi dan program pembangunan yang berjaya dilaksanakan di dua buah negeri pimpinan kerajaan Pakatan Rakyat iaitu Selangor dan Pulau Pinang. Hasil kajian beliau menemui tiga kemajuan penting yang telah dilaksanakan oleh pakatan tersebut di Selangor, iaitu meliputi aspek pembangunan demokrasi, perkhidmatan awam dan pengurusan ekonomi. Pembangunan demokrasi dapat dilihat menerusi tindakan DUN untuk mewujudkan kebebasan maklumat 2010.

Mohammad Redzuan dan Amer Saifude (2013) dalam kajian politik dan pemerintahan Kerajaan Pakatan Rakyat di Selangor selepas 2008 mendapati pentadbiran dan pengurusan kerajaan PR Selangor

pada masa kini amat berbeza dengan kerajaan BN yang memerintah sebelum ini. Ketelusan, efisien dan integriti kerajaan PR Selangor telah membawa negeri ke tahap yang lebih baik.

Mohd Hasbie (2013) mendapati kejayaan PR mengekalkan kemenangan di Selangor disebabkan faktor rekod cemerlang kepimpinan Menteri Besar Selangor Pakatan Rakyat iaitu Tan Sri Khalid Ibrahim yang berjaya meningkatkan pendapatan negeri di samping bersikap anti-kronisme dan anti-favouritisme dalam pengagihan projek kerajaan negeri kepada kontraktor. Siti Zanariah dan Ahmad Nizar (2013) dalam kajian politik Selangor dalam PRU 2013 mendapati BN tewas di kawasan bandar sama ada majoriti etnik Melayu, Cina dan juga India seterusnya mendapat sokongan penuh daripada pengundi golongan pertengahan. Ini menunjukkan pengundi sudah mula menolak politik perkauman dalam BN dan mula menerima politik merentas kaum yang diperjuangkan Pakatan Rakyat.

Wong (2014) dalam kajian PRU 2013 di kawasan Parlimen Pandan, Selangor mendapati senario keputusan PRU 2013 di Parlimen Pandan menunjukkan berlakunya dinamika baru politik bandar di negara ini. Ini kerana majoriti ketiga-tiga etnik (Melayu, Cina dan India) menolak calon MCA/BN daripada etnik Cina termasuk etnik Cina sendiri disebabkan isu nasional iaitu tawaran manifesto PR yang lebih menarik serta keinginan untuk mencuba pemerintahan baru selain BN. Mohd Fuad et al. (2014) dan Junaidi et al. (2015) dalam kaji selidik terhadap 300 orang responden di kesemua 16 Daerah Mengundi dalam PRK DUN Kajang mendapati bagi jenis kempen, manifesto parti dan calon menjadi medium utama dalam mempengaruhi sokongan responden kepada parti politik dalam PRK DUN Kajang. Isu-isu yang dicanangkan dalam kempen serta dibuahkan oleh pengundi di DUN Kajang ialah isu perletakan jawatan ADUN Kajang, isu pergolakan dalaman PKR Selangor, isu pentadbiran Kerajaan Negeri Selangor, isu air, isu sosial, isu pembangunan dan isu alam sekitar. Keseluruhannya, persepsi terhadap dasar-dasar Kerajaan Negeri dan Kerajaan Pusat adalah positif namun pengundi mengharapkan agar isu ekonomi iaitu isu kenaikan harga barangan dan peluang pekerjaan dapat ditangani oleh pihak yang berwajib agar kehidupan mereka lebih baik.

Hasil kajian dan perbincangan: persepsi terhadap dasar awam dan isu

Dasar awam

Kewujudan ‘dasar’ atau polisi adalah berpunca daripada sesuatu masalah. Masalah yang dimaksudkan ialah sesuatu masalah yang dihadapi oleh sebilangan besar masyarakat dimana penyelesaiannya adalah diluar kemampuan mereka. Masalah ini sering menjadi serius sehingga menjadi satu isu dan diolah dalam bentuk tuntutan kepada kerajaan (Sabitha, 2001). Justeru, kerajaan akan merangka strategi yang diakhirnya membentuk dasar yang diimplementasikan mengikut garis panduan yang ditetapkan.

Jadual 1. Dasar Kerajaan Pusat/BN

Bil.	Dasar kerajaan	Setuju (%)	Tidak Setuju (%)	Tidak Pasti (%)
1.	“1 Malaysia: Rakyat Didahulukan, Pencapaian Diutamakan” disokong dan dihayati oleh pengundi.	41.0	28.2	30.8
2.	BR1M dan Kedai Rakyat 1 Malaysia (KR1M) berjaya membantu meringankan beban kos hidup golongan berpendapatan rendah dan pertengahan.	41.0	33.3	25.6
3.	Langkah Kerajaan Persekutuan (BN) memperbanyakkan pembinaan rumah mampu milik seperti PPR, PR1MA, Rumah Mesra Rakyat 1 Malaysia (RMR1M) dan Skim Rumah Pertamaku (SRP) merupakan program yang bermanfaat dan dapat membantu rakyat memiliki rumah sendiri.	51.3	12.8	35.9
4.	Kerajaan pusat prihatin terhadap kebajikan pelajar sekolah, kolej dan universiti (yuran sekolah percuma, wang RM100 dan baucer buku).	56.4	5.2	38.5

Bil.	Dasar kerajaan	Setuju (%)	Tidak Setuju (%)	Tidak Pasti (%)
5.	Hubungan antara kaum dan agama semakin baik dengan pelaksanaan gagasan 1Malaysia.	38.4	5.1	56.5
6.	Kerajaan Pusat berjaya meningkatkan kualiti perkhidmatan pengangkutan awam.	33.3	25.6	41.0
7.	SPRM telah menjalankan tugasnya dengan baik dan berkecuali.	30.8	10.3	59.0
8.	Penguatkuasaan pengesanan kesalahan lalu lintas secara kamera automatik iaitu Automated Enforcement System (AES) dapat mengurangkan kemalangan jalan raya.	38.5	15.4	46.2
9.	Pengundi menyokong Kerajaan Pusat kerana peluang pekerjaan banyak diwujudkan dan menolong golongan miskin di bandar dan luar bandar.	33.4	17.9	48.7
10.	Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) telah menjalankan tugasnya dengan baik dan berkecuali.	30.8	10.3	59.0
11.	Polisi/pembaharuan yang dilakukan oleh kepimpinan Perdana Menteri dalam menerajui pembangunan negara terus mendapat sokongan rakyat.	30.8	28.2	41.0
12.	Pengharaman amalan ajaran Syiah di negara ini oleh Kerajaan adalah wajar.	43.6	2.6	53.8
13.	Pembanteras kongsi gelap melalui Ops Cantas adalah perlu untuk kesejahteraan masyarakat.	69.2	2.6	28.2
14.	Kerajaan berusaha meningkatkan perpaduan antara rakyat dalam sistem pendidikan.	43.6	12.9	43.6
15.	Belanjawan Kerajaan Persekutuan/BN 2015 memberi banyak manfaat kepada rakyat.	35.9	30.8	33.3
16.	Cukai barangan dan perkhidmatan/GST adalah penting untuk menjana pembangunan negara.	23.1	41.1	35.9
17.	Akta Hasutan perlu dikekalkan untuk memastikan keamanan kaum dan negara.	35.9	15.4	48.7

Sumber: Soal selidik di lapangan 2015

Dapatan kajian menunjukkan 41.0 peratus penduduk bersetuju pelaksanaan “1 Malaysia: Rakyat Didahulukan, Pencapaian Diutamakan” disokong dihayati dan dimanifestasi oleh rakyat. Slogan ini bertujuan membina sebuah negara yang dapat dikongsi bersama dengan masyarakat berbilang kaum tanpa membelakangi perlembagaan dan hak-hak bumiputera. Pengenalan Gagasan 1 Malaysia juga berjaya mengubah pandangan rakyat akan peri pentingnya masyarakat pelbagai kaum. Sebanyak 38.4 peratus bersetuju hubungan antara kaum semakin baik dengan pelaksanaan gagasan 1 Malaysia ini. Konsep 1 Malaysia ini menekankan toleransi dan penerimaan keunikan setiap kaum yang ada, serta memahami dan juga menghormati antara satu sama lain agar dapat hidup bersama dengan baik dalam sebuah negara.

Majoriti responden bersetuju dengan pelaksanaan Bantuan Rakyat 1 Malaysia (BR1M), Kedai Rakyat 1 Malaysia (KR1M) dan Program Rumah Rakyat 1 Malaysia (PR1MA) yang berjaya membantu meringankan beban kos hidup golongan berpendapatan rendah dan pertengahan. Isu kos hidup yang meningkat menyebabkan rakyat menyenangi kesemua langkah yang telah diambil dalam melaksanakan agenda membanteras kemiskinan dalam kalangan masyarakat selain memberi hak sama rata kepada semua kaum di samping menaik taraf semua keperluan yang lain.

Pernyataan bersetuju dengan transformasi dan pembaharuan yang dilakukan oleh kepimpinan Perdana Menteri dalam menerajui pembangunan negara (30.8 peratus). Responden berpuas hati dengan penerajuan Perdana Menteri dalam pelbagai program pembangunan yang terus berjalan di samping pengenalan model politik baru yang berteraskan kesederhanaan. Rakyat boleh mengemukakan pelbagai idea, pandangan dan maklum balas dengan pelbagai cara sama ada melalui media sosial, menghantar memorandum dan sebagainya. Inisiatif akan diambil hasil daripada maklum balas ini bagi menyelesaikan isu dan masalah rakyat yang dibangkitkan. Rakyat juga bersetuju dengan keprihatinan Kerajaan Pusat terhadap kebijakan

pelajar sekolah, kolej dan universiti. Pelaksanaan yuran sekolah percuma selain pemberian baucer buku dan wang RM100 dapat membantu golongan muda yang meneruskan pengajian.

Jadual 2. Program-program yang dijalankan oleh Kerajaan Negeri Selangor (Dasar Merakyatkan Ekonomi Selangor /MES)

Bil.	Dasar Merakyatkan Ekonomi Selangor (MES)	Paling bermanfaat (%)	Bermanfaat (%)	Tidak bermanfaat (%)	Tidak pasti (%)
1.	Tabung Warisan Anak Selangor (TAWAS)	20.5	15.4	2.6	61.5
2.	Hadiah Anak Masuk Universiti	41.0	30.8	2.6	25.6
3.	Tabung Pendidikan Anak-Anak Pekerja Ladang	10.3	23.1	10.3	56.4
4.	Bekalan Air Percuma Bagi 20 Meter Padu (M3) Pertama	56.4	28.2	0.0	15.4
5.	Skim Mikrokredit Selangor (SkimSel)	10.3	20.5	2.6	66.7
6.	Skim Mikrokredit Wanita Ladang (WALA)	10.3	12.8	10.3	66.7
7.	Skim Kesihatan Wanita (MammoSEL)	7.7	17.9	5.1	69.2
8.	Skim Mikrokredit Miskin Bandar (MIMBAR)	12.8	17.9	5.1	64.1
9.	Intensif Perkahwinan Belia	53.8	25.6	0.0	20.5
10.	Pusat Tuisyen Rakyat	38.5	33.3	0.0	28.2
11.	Pusat Dialisis Rakyat	33.3	33.3	0.0	33.3
12.	Skim Bantuan Asuhan Rakyat (Si KEMBAR)	25.6	28.2	0.0	46.2
13.	Skim Bantuan Tadika (TUNAS)	23.1	30.8	0.0	46.2
14.	Cuti Bersalin 90 Hari	23.1	25.6	0.0	51.3
15.	Cuti Untuk Suami Yang Isterinya Bersalin Selama 14 Hari	15.4	23.1	0.0	61.5
16.	Cuti Kematian Suami Selama 30 Hari	17.9	20.5	0.0	61.5
17.	Pusat Krisis Sehenti (OSCC)	7.7	15.4	0.0	76.9
18.	Jom Shopping (Warga Emas /ibu tunggal)	35.9	23.1	0.0	41.0
19.	Program Peningkatan Hasil Daripada Bahan Bantuan dan Mineral	7.7	23.1	0.0	69.2

Sumber: Soal selidik di lapangan 2015

Kerajaan Negeri Selangor di bawah pimpinan Y.A.B. Tan Sri Dato' Seri Abdul Khalid Ibrahim selaku Menteri Besar Selangor dibawah Pakatan Rakyat (PR) selepas mengambil alih pentadbiran negeri 2008, telah membentuk satu dasar dengan membelanjakan RM984 juta dari Mac 2008 hingga Mei bagi melaksanakan program dan dasar terangkum dalam agenda Merakyatkan Ekonomi Selangor (MES). Dengan pelaksanaan dan pembelanjaan ini, ia berjaya memberi manfaat kepada 1.2 juta rakyat Selangor melalui program MES. Hasil dapatan kajian berkaitan dasar (MES) ini mendapati majoriti responden menyatakan kesemua dasar MES adalah baik dan bermanfaat kepada semua pihak bagi keseluruhan program dijalankan kerajaan negeri Selangor (Lihat Jadual 2).

Bagi program hadiah anak masuk universiti, 41.0 reponden menyatakan paling bermanfaat, 30.8 peratus bermanfaat dan 2.6 peratus menyatakan tidak manfaat. Hadiah RM1,000 diberi kepada anak Selangor dari keluarga berpendapatan RM3,000 ke bawah, yang melanjutkan pendidikan ke pusat pengajian tinggi awam/swasta yang diiktiraf kerajaan dengan mengikuti pengajian peringkat diploma atau ijazah sarjana muda. Rata-rata responden yang disoal selidik bersetuju dengan dasar MES telah dilaksanakan dengan baik terutamanya program hadiah anak masuk universiti. Bagi responden yang mempunyai pengalaman anak-anak mereka masuk ke universiti dan mendapat bantuan kewangan ini merasakan ia sangat bermanfaat bagi menampung kos perbelanjaan sekurang-kurangnya duit ini dapat digunakan untuk persediaan anak-anak mereka masuk universiti. Bagi responden berpendapatan bawah RM 3,000 begitu bersyukur dengan hadiah anak masuk universiti ini diperkenalkan.

Untuk skim 'Bekalan air percuma bagi 20 meter padu pertama', 56.4 reponden menyatakan skim tersebut paling bermanfaat, 28.2 peratus bermanfaat dan 0.0 peratus menyatakan tidak manfaat. Dasar

memberi bekalan air 20 meter padu pertama percuma bagi kepada pengguna domestik yang bermeter individu setiap bulan telah dilaksanakan bermula 1 Jun 2008. Program ini adalah bertujuan membantu mengurangkan beban kewangan dan kehidupan rakyat Selangor. Dianggarkan seramai 1.5 juta pengguna meter individu penduduk di Selangor telah menikmati kemudahan ini dan bagi responden secara tidak langsung program ini telah meringankan beban mereka terutama dalam situasi ekonomi merosot ini. Atas istilah keramat "Merakyatkan Ekonomi", Kerajaan Negeri Selangor di bawah kepimpinan Pakatan Rakyat (PKR, DAP dan PAS) berjaya melakukan perkara yang dikatakan oleh pihak-pihak tertentu sebagai mustahil. Kerajaan Negeri melalui anak syarikatnya Kumpulan Darul Ehsan Berhad (KDEB) bertindak mengagihkan semula keuntungan pihak-pihak yang terlibat dalam perkhidmatan air ini kepada rakyat.

Isu

Isu merupakan satu persoalan mengenai perkara pokok. Dalam pengurusan projek atau dalam politik, satu isu merupakan satu hasil daripada sesuatu peristiwa yang telah wujud dan mempunyai satu impak positif atau negatif kepada projek berkenaan dengan projek dan seharusnya dianalisis. Kempen dan isu merupakan dua perkara yang penting dalam mempengaruhi partisipasi politik dan persepsi politik

Jadual 3. Isu-isu politik

Bil.	Isu politik	Setuju (%)	Tidak Setuju (%)	Tidak Pasti (%)
1.	Informasi dari Internet mempengaruhi kecenderungan politik pengundi.	79.5	2.6	17.9
2.	Kerajaan perlu menyekat akses terhadap media sosial terutamanya facebook seperti di negara Turki untuk memastikan keharmonian kaum dan agama terjamin.	23.1	35.9	41.0
3.	BN dapat membentuk kerajaan yang stabil.	28.2	48.7	23.1
4.	PR dapat membentuk kerajaan negeri yang stabil di Selangor.	66.7	20.5	12.8
5.	Kepimpinan Ahli Parlimen saya sekarang perlu dikekalkan kerana telah menunjukkan prestasi yang amat baik.	59.0	28.2	12.8
6.	Kepimpinan ADUN saya sekarang perlu dikekalkan kerana telah menunjukkan prestasi yang amat baik.	48.8	30.8	20.5
7.	Isu gangguan bekalan air boleh menjejaskan sokongan pengundi kepada Kerajaan Selangor.	56.4	30.8	12.8
8.	Isu kutipan sampah diselesaikan dengan baik oleh PBT di Selangor.	51.3	17.9	30.8
9.	Penarikan balik hak milik tanah oleh Kerajaan Selangor untuk Yayasan Basmi Kemiskinan (YBK) untuk pembinaan UiTM adalah wajar.	28.2	17.9	53.8
10.	Penarikan balik sewaan premis bangunan oleh Kerajaan Selangor terhadap Pusat Giat MARA adalah tidak wajar.	25.6	12.9	61.5
11.	Pergeseran dalaman parti-parti dalam Pakatan Rakyat menjejaskan keyakinan dan sokongan pengundi kepada mereka.	51.3	5.1	43.6
12.	BN hanya dapat ditumbangkan di negara ini melalui Pakatan Rakyat.	48.7	25.4	35.9
13.	BN masih mengamalkan budaya politik bertoleransi antara parti-parti komponen.	28.2	35.9	35.9
14.	UMNO masih merupakan parti yang sederhana dan bukan terlalu perkauman	33.3	38.4	28.2
15.	UMNO dan parti-parti komponen BN yang lain perlu mengelakkan daripada mendebatkan isu-isu sensitif secara terbuka demi mengekalkan imej toleransi dan kesederhanaan dalam BN.	23.0	38.5	38.5
16.	BN akan terus memerintah Malaysia pada PRU akan datang.	25.7	41.0	33.3

Sumber: Soal selidik di lapangan 2015

pengundi. Tujuan kempen diadakan ialah untuk menyampaikan mesej supaya pengundi dapat melihat sendiri sama ada melalui media atau pun secara terus dan mewujudkan kepercayaan kepada pengundi (Ranney, 1993).

Jadual 4. Dasar dan isu yang berkaitan dengan Kerajaan Negeri Selangor/PR

Bil.	Dasar kerajaan	Setuju (%)	Tidak Setuju (%)	Tidak Pasti (%)
1.	Isu air ditangani dengan baik oleh Kerajaan Negeri.	61.6	30.8	7.7
2.	Isu kelewatan kutipan sampah berjaya diselesaikan dengan baik oleh PBT dan Kerajaan Negeri.	53.9	30.8	15.4
3.	Negeri Selangor wajar menerima pertambahan kerusi DUN dan Parlimen sempena persempadanan semula bahagian pilihan raya sama ada di kawasan yang dimenangi PR mahupun BN.	53.9	10.3	35.9
4.	Tindakan pemecatan Tan Sri Abdul Khalid Ibrahim daripada PKR adalah wajar.	25.6	28.2	46.2
5.	Pendirian Tan Sri Abdul Khalid Ibrahim mengenai kedudukan beliau sebagai Menteri Besar Selangor untuk ditentukan oleh Baginda Sultan Selangor adalah wajar.	38.5	15.4	46.2
6.	Tindakan Tan Sri Abdul Khalid Ibrahim meletak jawatan sebagai Menteri Besar menunjukkan beliau berjiwa besar dan wajar dipuji.	46.2	15.4	38.5
7.	Kekusutan politik dalaman PKR dan Pakatan Rakyat di Selangor boleh menjejaskan keyakinan rakyat kepada parti tersebut.	61.5	12.8	25.6
8.	Perlantikan Azmin Ali sebagai Menteri Besar Selangor adalah tepat.	43.6	17.9	38.5
9.	Stail pemerintahan Azmin Ali yang meluangkan lebih masa turun padang untuk meninjau permasalahan rakyat dan cuba mencari jalan penyelesaian (seperti Jokowi di Indonesia) adalah satu tindakan yang wajar dicontohi ahli politik lain.	41.1	15.4	43.6
10.	Tindakan Kerajaan Negeri Selangor memberikan peruntukan pembangunan sebanyak RM 200,000 kepada ADUN BN adalah wajar diikuti Kerajaan Pusat dan Kerajaan-Kerajaan Negeri yang lain.	48.8	15.4	35.9
11.	Pemberian kereta rasmi serta elaun khas kepada Ketua Pembangkang (BN) Selangor membuktikan Kerajaan Pakatan Rakyat Selangor bersikap terbuka kepada semua pihak tanpa mengira fahaman politik.	53.9	17.9	28.2
12.	Belanjawan 2015 Negeri Selangor oleh MB Selangor (YAB Azmin Ali) yang bertemakan 'Pembangunan Berkualiti, Rakyat Dipedulikan' adalah satu belanjawan yang berani, menyeluruh, mementingkan segenap aspek dan lapisan masyarakat.	51.3	20.5	28.2
13.	BN akan berjaya menawan kembali negeri Selangor pada PRU ke-14 akan datang.	25.6	46.1	28.2

Sumber: Soal selidik di lapangan 2015

Apabila ditanyakan mengenai pengaruh internet terhadap kecenderungan politik pengundi, majoriti responden percaya media baru tersebut dapat mempengaruhi persepsi, partisipasi seterusnya sokongan kepada parti politik. Di kawasan DUN Teratai yang terletak di kawasan bandar yang mempunyai tahap penetrasi internet yang tinggi menjadikan pengundi di kawasan ini menerima maklumat daripada pelbagai sumber dan tidak semata-mata bergantung kepada media arus perdana seperti televisyen, media cetak dan radio yang dikuasai pemerintah semata-mata. Dengan sikap suka mengemukakan pandangan, mengkritik serta inginkan politik baru yang adil, tidak perkauman, telus dan berintegriti, maka pengundi di DUN Teratai lebih cenderung menyokong parti selain BN iaitu DAP dan PKR. Justeru itulah 66.7 peratus

menyatakan PR yang dianggotai PKR, DAP dan PAS dapat membentuk kerajaan yang stabil di Selangor. Seterusnya bagi soalan-soalan mengenai isu-isu semasa dan isu politik yang lebih fokus, responden dilihat lebih bersikap ‘tidak pasti’ terutamanya mengenai urusan parti politik dan isu-isu yang rumit dan terpencil seperti bagi soalan 2, 9 dan 10 (Lihat Jadual 3). Bagi mereka terutamanya golongan atas pagar, mereka tidak ambil kisah dengan isu-isu tersebut dan menyerahkan kepada pihak yang berkenaan atau yang terlibat untuk menyelesaikan isu tersebut. Bagi mereka, isu tersebut tidak menjejaskan kehidupan mereka dan hanya melibatkan ahli-ahli politik sahaja. Namun apabila ditanyakan pihak yang disokong, sebahagian besar daripada mereka sudah mempunyai membuat keputusan untuk memilih parti politik yang sesuai dengan pendirian dan pemikiran mereka.

Dapatan kajian mengenai dasar kerajaan negeri Selangor pula menunjukkan majoriti responden bersetuju Kerajaan Selangor ada daya usaha untuk menyelesaikan masalah domestik di kawasan mereka seperti masalah air dan kutipan sampah. Isu pergolakan politik dalaman Kerajaan Selangor antara Tan Sri Khalid Ibrahim dengan Azmin Ali pula dilihat oleh responden dengan sikap berkecuali kerana apa yang dipentingkan mereka ialah kestabilan pentadbiran kerajaan negeri untuk menyelesaikan masalah setempat. Bagi mereka, isu politik perlu diselesaikan sebaiknya dalam kalangan ahli politik, oleh itu responden hanya menunjukkan aktiviti politik mereka pada hari pengundian.

Impak terhadap politik dan pilihan raya

Setelah diberi mandat pada PRU 2008 dalam tempoh 5 tahun iaitu sehingga 2013 kepada PR sebagai Kerajaan Negeri Selangor, majoriti responden terus memilih parti-parti gabungan dalam Pakatan Rakyat iaitu PKR, PAS dan DAP pada PRU 2013. Responden di DUN Teratai merasa selesa dengan cara atau kaedah pemerintahan PR yang dikatakan mementingkan ketelusan, penjimatan dan keadilan. Dasar MES oleh Kerajaan PR Selangor juga telah menarik minat responden untuk terus mengekalkan sokongan pada pilihan raya seterusnya (2013). Justeru, pakatan PR terus menang majoriti kerusi DUN di Selangor dan terus memerintah negeri maju ini hingga kini (2016).

Jadual 5. Pihak yang menjadi pilihan responden pada PRU 2013 yang lalu

Parti	Peringkat	
	DUN (%)	Parlimen (%)
BN	30.8	33.3
Pakatan Rakyat (PR) (PKR/PAS/DAP)	69.2	66.7

Sumber: Soal selidik di lapangan 2015

Pasca PRU 2013 menyaksikan pelbagai isu politik dan isu ekonomi sama ada pada peringkat negeri mahupun negara. Zaman parti politik ataupun kerajaan mengetahui segalanya telah tamat. Parti politik dan kerajaan tidak dapat membendung lagi apa juga isu politik, sosial dan ekonomi yang berlaku sama ada BN mahupun parti-parti pembangkang. Sumber maklumat yang tersebar melalui media baru seperti media sosial (internet, facebook, blog, telefon pintar dan teknologi maklumat komunikasi) seterusnya menjadi ‘viral’ menjadikan maklumat hanya di hujung jari rakyat. Pergolakan politik dalam BN, PH, UMNO, MIC, PAS, PKR dan DAP, isu-isu ekonomi seperti isu GST, 1MDB, kenaikan kos sara hidup dan isu-isu sosial seperti isu perkauman, isu agama, isu pengambilan tenaga kerja warga asing dan isu perpaduan kaum di negara ini dapat diakses dengan mudah dan cepat oleh warga netizen. Justeru, dengan berlakunya isu-isu tersebut, maka responden di kawasan kajian (DUN Teratai) majoritinya menyatakan akan terus memilih Pakatan Harapan (PKR, PAN dan DAP) pada PRU ke-14 akan datang kerana situasi politik, ekonomi dan sosial lebih memihak kepada PH.

Jadual 6. Parti yang akan disokong pada PRU ke-14 akan datang

Parti	Peringkat	
	DUN (%)	Parlimen (%)
BN	30.8	30.8
Pakatan Harapan (PH) (PKR/PAN/DAP)	69.2	69.2

Sumber: Soal selidik di lapangan 2015

Apabila ditanyakan peluang BN dapat menawan Selangor pada PRU akan datang, hanya 23.1 peratus menyatakan BN dapat menawan Selangor pada PRU akan datang berbanding 51.3 peratus menyatakan 'Tidak' dan 25.6 peratus 'Tidak Pasti'. Ini menunjukkan BN/UMNO masih perlu mengubah pendekatan untuk menawan hati pengundi di Selangor dengan lebih mengadakan program dekat dengan rakyat, menggunakan strategi berlemah-lembut dengan penyokong lawan serta mengurangkan isu-isu kontroversi terutamanya isu perkauman kerana yang penting bagi rakyat Selangor adalah kerajaan yang baik, adil, integriti, tidak menyeleweng serta mengutamakan kebajikan dan keperluan rakyat.

Kesimpulan

Sebagai kesimpulannya, dasar kerajaan yang mengutamakan kebajikan rakyat serta isu yang menguntungkan rakyat akan menjadi pertimbangan utama kepada pengundi untuk dijadikan indikator bagi memilih calon yang bertanding dalam sesuatu pilihan raya. Meskipun rakyat atau pengundi mempunyai persepsi terhadap sesuatu isu namun mereka masih rasional dalam mempertimbangkan sesuatu dasar atau isu seterusnya akan mempengaruhi mereka untuk memilih pihak yang betul-betul mengutamakan kebajikan dan hak rakyat. Sekiranya kerajaan atau parti politik berada pada landasan yang betul maka akan disokong rakyat/pengundi. Justeru, kerajaan atau parti politik perlu memastikan dasar perjuangan mereka adalah dekat dihati rakyat/pengundi dan setiap isu yang berlaku perlu dijelaskan sebaiknya agar tidak timbul salah faham dan persepsi buruk rakyat terhadap kerajaan atau parti politik tersebut.

Rujukan

- Fairol Halim, Mohamed Mustafa Ishak, Mohd Foad Sakdan, Mohammad Ainuddin Iskandar Lee Abdullah, Zaheruddin Othman, Shamsul Anuar Che May@Ismail, Mohammad Fuad Othman, Yahya Adon (2011) Kajian Transformasi Kepimpinan Masyarakat Selangor. *Conference On Elections And Democracy In Malaysia 2011*. Fakulti Sains Sosial, Universiti Malaysia Sarawak, Kota Samarahan, Sarawak. 9-10 November.
- Ibrahim Abu Shah (2008) Agenda Melayu dalam pilihan raya umum ke-12: Kajian kes di negeri Selangor. Kertas Kerja Seminar Politik Malaysia. Pusat Penerbitan Universiti (UPENA) Universiti Teknologi MARA, Shah Alam.
- Institut Tadbiran Awam Negara (INTAN) (1994) *Dasar-dasar pembangunan Malaysia*. Kuala Lumpur.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali (2010) persepsi terhadap kepimpinan nasional dan Kerajaan Negeri Selangor. *Seminar Bersama Antara Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) – Universitas Indonesia (UI) "SEBUMI 3" 2010*. Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan (FSSK), UKM Bangi, Selangor. Anjuran: Universiti Kebangsaan Malaysia – Universitas Indonesia. 12-13 Oktober.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Abdul Halim Sidek, Noor Aziah Hj. Mohd Awal, Mohd Faiz Mohd Zain (2010) Pilihan Raya Kecil Kawasan Parlimen Hulu Selangor 2010: Politik Pembangunan dan Pola Pengundian. *Asia Pacific Conference (APC) On History, Politics & Strategic Studies And Climate Change*. At Faculty Of Social Sciences And Humanities (FSSK) And Senate Room, UKM. 29-30 November.

- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Novel Lyndon, Sity Daud (2015). Kempen Pilihan Raya Kecil (PRK) dan persepsi pengundi terhadap dasar kerajaan: Kajian kes Dewan Undangan Negeri (N25) Kajang, Selangor. *Geografia Online: Malaysian Journal of Society and Space* 11(8), 78-89.
- Keith, L.Y.K. (2012) *The Future of Pakatan Rakyat: Lessons From Selangor*. Institute for Democracy and Economic Affairs (IDEAS), Kuala Lumpur
- Khalid Samad (2011) Dasar sosial kerajaan pimpinan Pakatan Rakyat. Dlm. Tricia Yeoh (pnyt.). *Liku-Liku Reformasi: Pakatan Rakyat di Selangor*, hlm. 207-215. Terj. Amin Ahmad. Strategic Information and Reseach Development Centre (SIRD), Petaling Jaya
- Mohammad Redzuan Othman, Amer Saifude Ghazali (2013) Dewan Negeri Selangor selepas 2008. Dlm Saari Sungib. *50 Tahun Potret Demokrasi Selangor*. Communication Corporation Sdn Bhd. (CCSB), Shah Alam.
- Mohd Fuad Mat Jali, Junaidi Awang Besar (2009) Pemerintahan Pakatan Rakyat (PR): Kajian Pungutan Pendapat di Kalangan Kakitangan Awam, Negeri Selangor Darul Ehsan. *Persidangan International Conference Of Social Science And Humanity (ICOSH) 2009*. Anjuran Fakulti Sains Sosial Dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor. 2-3 Disember.
- Mohd Hasbie Muda (2013) *Kemenangan yang Tertangguh: Analisis Keputusan PRU ke-13 dan Unjuran Kemenangan Masa Hadapan*. Megamind Leadership Consultancy, Petaling Jaya.
- Mohd Fuad Mat Jali, Junaidi Awang Besar, Kamaruddin M Said (2009) Pemerintahan Pakatan Rakyat (PR): Kajian pungutan pendapat di kalangan kakitangan awam Negeri Selangor, Malaysia. *Geografia-Malaysian Journal of Society and Space* 5(1), 44-53.
- Mohd Fuad Mat Jali, Junaidi Awang Besar, Muhammad Hazim Abd Ghani, Muhammad Nurluqman Mohd Zin (2014) Pilihan Raya Kecil (PRK) Dewan Undangan Negeri (N25) Kajang, Selangor: Analisis Terhadap Kempen, Isu, Persepsi Terhadap Dasar Kerajaan dan Keputusan PRK. International Conference On Social Sciences And Humanities (ICOSH) 2014. Host and at Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan (FSSK), UKM. 10-13 November.
- Sabitha Marican (2001) *Dasar awam di Malaysia: Isu dan konsep*. Utusan Publications & Distributor Sdn. Bhd., Kuala Lumpur.
- Syed Husin Ali (2011) Cabaran politik dan pentadbiran di Selangor. Dlm. Tricia Yeoh (pnyt.). *Liku-Liku Reformasi: Pakatan Rakyat di Selangor*, hlm. 89-101. Terj. Amin Ahmad. Strategic Information and Reseach Development Centre (SIRD), Petaling Jaya.
- Tricia Yeoh (2012) *States of Reform: Governing Selangor and Penang*. Penang Intitute, Penang.
- Wong Pui Yi (2014) Pandan, Selangor: New electoral dynamics in urban Malaysia. In Weiss, M.L. *Electoral dynamics in Malaysia: Finding from the grassroots*. Strategic Information and Research Development Centre, Petaling Jaya.